

ció del feudalisme (ss. vi-xv)», de Joan Rosàs i Reverté; «Del s. xvi al xviii. consolidació de les estructures socials, econòmiques i institucionals», de Maria Dolores Nieto i Sabatè; «1787-1875: conflictes, guerres i naixement d'una ciutat industrial», de Joan Villarroja i Font; «1875-1923: de la Restauració a la Dictadura: creixement industrial i urbà i conflictes socials», de Núria Casals i Cortès; «1923-1940: de la dictadura primoriverista a l'inici del Franquisme», de Núria Vall i Serra; i «Gaietà Soler i la seva influència dins de la historiografia arqueològica badalonina, en els darrers cent anys», de Josep Maria Padrós i Cuyàs.

Emili López i Tossas



Alfred MAURI i Ramon ROVIRA: **Guia del castell de Gelida**, Associació d'Amics del Castell de Gelida, Gelida, 1990, 28 pp.

És un fulletó en forma de bloc, pensat com a guia del castell gelidenc, amb un itinerari per visitar tots els llocs interessants del conjunt monumental.

L'obra, després d'uns mots de presentació i introducció, s'endinsa d'una manera sintètica en la història del castell pròpiament dit, des dels seus orígens fins a la seva destrucció, fent referències a la formació de la vila de Gelida, a la compra per part de Berenguer Bertran al segle xv, i la relació que tingué la fortalesa amb Pere, el Conestable, de Portugal. També es fa un petit comentari sobre l'església castellera, la Casa del Senyor, situada a la vila, i els fets més recents, de les ruïnes del castell. Clou la guia una genealogia dels senyors jurisdiccional, i també una extensa bibliografia. L'obra està profusament il·lustrada amb plànols de colors, fotografies i documents antics.

És un treball atípic, perquè es desmarca de les clàssiques guies turístiques i intenta donar una visió més erudita del lloc, la qual cosa és d'agrair en una obra d'aquesta mena. Creiem que el lector en sortirà beneficiat en escriure.

Salvador Llorac i Santia

Rosa SERRA, Anna BERNADICH i Montserrat ROTA: **Guia d'Art del Berguedà**, Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Barcelona, 1991, 202 pp.

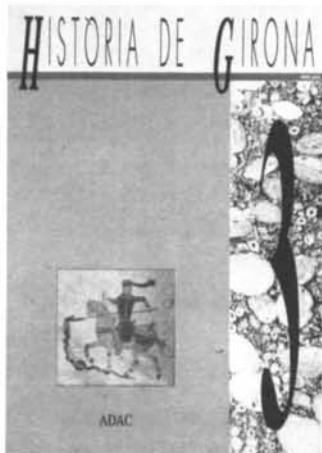
L'evolució històrica d'una comarca es defineix també pels seus monuments artístics. En aquesta guia es vol fer un estudi global del patrimoni artístic existent al Berguedà.

L'obra es divideix en dues parts complementàries: la primera, explicativa de les característiques, influències i tipologies principals que han definit l'art comarcal al llarg de la història; i la segona, on s'analiza l'objecte artístic a partir d'una classificació per termes municipals, complementat amb mapes i itineraris que en faciliten la localització. A causa de la multiplicitat d'obres, i partint d'una anàlisi estrictament formal, es prefereix l'estudi concret i sintètic de cada una d'elles, a un treball profund i a la vegada selectiu dels monuments més destacables.

Amb una clara intencionalitat divulgativa, es tenen també en compte d'altres particularitats d'aquesta terra: les masies, els molins, els castells i les colònies fabrils.

Glòria Roset Pujals

REVISTES I MISCEL·LÀNIES



► Història de Girona

L'Ateneu d'Acció Cultural de Girona (ADAC) ha encetat un rigorós projecte de recerca i divulgació de la història de la ciutat de Girona, des de l'origen dels primers poblaments a la zona fins els nostres dies, en el qual hi participen una important munió d'investigadors provinents no únicament del camp de la Història, sinó també d'altres bran-

ques científiques, tots ells destacats especialistes dels seus respectius àmbits i etapes històriques. Malgrat la previsible disparitat metodològica, hom procura una elemental homogeneïtat que doni coherència a la recerca. Un objectiu fonamental del treball és recollir les aportacions de la bibliografia existent i, alhora, presentar l'estat més actual de la investigació historiogràfica gironina. L'obra s'ofereix en 10 fascicles col·leccionables, que al capdavant han de constituir un únic volum enquadrable. La fitxa tècnica de l'obra està constituïda de la següent manera: direcció: Lluís Costa; coordinació general: Julià Maroto; disseny gràfic: Josep Pujol; coordinació núm. 1: Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona; coordinació núm. 2: Josep M. Nolla; coordinació núms. 3 i 4: Gabriel Roura. De moment han aparegut 3 fascicles, amb el següent sumari i autors: núm. 1: Medi físic, la prehistòria i la protohistòria (Lluís Pallí, Narcís Soler, M. Aurora Martín, Enriqueta Pons i Julià Maroto); núm. 2: Girona romana i el domini visigòtic (Josep M. Nolla, Josep Casas, Narcís M. Amich, Pere Castanyer, Concha Puertas, Jordi Sagrera i Joaquim Tramoleda); núm. 3: El domini sarraí i la Girona carolíngia (Josep M. Nolla, Narcís M. Amich i Josep M. Salrach). Aquest darrer fascicle ha sortit el mes de febrer, i el núm. 4 apareixerà la propera primavera i abastarà des de l'inici dels comtats catalans independents fins el segle xv.

Les persones interessades a subscriure's a aquesta *Història de Girona* s'han d'adreçar a: Ateneu d'Acció Cultural (ADAC), Carrer Nou 21, 17001 Girona (Tel. 972 - 21 38 38).

► Limes

Revista del Col·lectiu de Recerques Arqueològiques de Cerdanyola, núm. 1, 1991.

Aquesta acurada revista especialitzada en Arqueologia dedica el número que comentem a la **Incineració: «Etnologia de la incineració»** (Ramón Valdés del Toro); **«El estudio de la muerte y de los ritos funerarios desde la antropología»** (F.J. Román, A. Olea, J. Padín i J. Moreras); **«Creació-Incineració»** (D. Campillo); **«Reflexions a l'entorn de la metodologia per a l'estudi de la necròpolis d'incineració. Aplicació als exemples d'Osona de Coll, s'Avenc i Serrat de Balà (Tavertet)»** (M. Molist, W. Cruells i J. Anfruns); i **«La necròpolis d'incineració de la Colomina 1 (Gerb, la Noguera). Metodologia i classificació de les estructures tu-**

mulars» (M. Ferrández, A. La fuente, J.B. López i M. Plens). A més s'hi inclouen una sèrie d'articles d'investigació i metodologia arqueològiques referits a la comarca del Vallès i dos articles sobre la política de museus: **«La política museística de la Diputació de Barcelona. Al servei dels museus locals»** i **«Els museus locals a Catalunya. Renovació o proliferació»**.



► Aixà

Revista anual de La Gabella, Museu Etnològic del Montseny, núm. 4, 1991.

Aixà dedica aquest número monogràfic a «La música tradicional a recés de la muntanya». A més d'una sèrie d'articles d'investigació musicològica de diverses contrades (Ripollès, Pallars Sobirà, Arbúcies, Alt i Baix Aragó, Osona...), apareix a manera d'annex un bon nombre de lletres de cançons tradicionals com també alguna fotografia d'interès documental.

► Lauro

Revista del Museu de Granollers, núm. 3, Granollers, febrer 1992.

Aquesta revista vallesenca dedica una sèrie d'articles en memòria i homenatge del polifacètic geògraf Salvador Llobet i Reverter. A més, destaquem el treball de Jaume Dantí **«Aproximació al Vallès del XVIII»** i, de Francesc Roma, **«Canovelles entre 1930 i 1960. Estudi demogràfic»**.

► Dovella

Revista de l'Associació Cultural Dovella, entitat vinculada al Centre d'Estudis del Bages, núm. 40, Manresa, desembre 1991.

La «Revista Cultural de la Catalunya Central» ens presenta un interessant dossier sobre balls populars que consta dels següents articles: «Danses a la comarca del Bages», de Glòria Ballús;

